

Asia: VN/33301/2025

Työ- ja elinkeinoministeriön lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle työnhakijan avointen korkeakouluopintojen aikaista työttömyysturvaoikeutta koskevaksi lainsäädännöksi

Lausunnonantajan lausunto

1. Yleiset kommentit

Esityksen sisältö

Esityksessä työttömyysturvalakia muutettaisiin siten, että 25 vuotta täyttäneet työnhakijat voisivat opiskella avoimia korkeakouluopintoja menettämättä työttömyysetuutta. Työnhakijan ei tarvitsisi ilmoittaa kyseisistä opinnoistaan työvoimaviranomaiselle eikä työvoimaviranomainen tai KEHA-keskus tekisi kyseisiin opintoihin liittyvää selvitystyötä työnhakijan hakiessa työttömyysetuutta.

Avoimia korkeakouluopintoja opiskellessaan työnhakijaa koskisivat edelleen normaalit työttömyysturvaan liittyvät työnhaun veloitteen. Hänellä olisi edelleen velvollisuus muun muassa hakea ja olla valmis vastaanottamaan työtä sekä osallistua tarvittaessa työllistämistä edistäviin palveluihin.

PAM kannattaa esitystä

PAM kannattaa esitystä. Se selkeyttää työttömän työnhakijan tilannetta ja vähentää työvoimaviranomaisten hallinnollista taakkaa. Vaikka esityksen vaikutukset lienevätkin maltillisia ja sen myötä avoimia korkeakouluopintoja suorittavien määrät pieniä, on lakimuutos selkeä signaali siitä, että työtöntä kannustetaan kehittämään osaamistaan ja nostamaan koulutustasoaan.

Mahdollisuus opiskella vapaasti avoimia korkeakouluopintoja työttömyysetuudella on rajattu koskemaan vain yli 25-vuotiaita. PAM pitää ikärajaa perusteltuna. Ei ole tarpeenmukaista kehittää porsaanreikää, jossa työttömyysturva alkaisi korvata opintotukea nuorten opiskeluetuutena. Esitetty ikäraja poistaa nuorilta kannusteen pysytellä työttömyysetuudella ja suorittaa tutkinto mahdollisimman pitkälle avoimen väylän kautta.

Ammatilliset opinnot

PAM katsoo, että myös ammatillisten opintojen suorittaminen työttömyysetuudella tulisi mahdollistaa samaan tapaan kuin avoimet korkeakouluopinnot.

Esityksessä ammatillisten opintojen rajaamista ulkopuolelle perustellaan sillä, että työttömien avoimet korkeakouluopinnot ovat olleet kestoltaan merkittävästi lyhyempiä kuin omaehtoiset ammatilliset opinnot työttömyysturvalla.

PAMin kanta on, että mikäli työtön täyttää työttömyysturvaan liittyvät velvollisuutensa, hänen tulisi voida suorittaa samalla opintoja vapaasti, mukaan lukien ammatilliset opinnot. On sekä yksilön että yhteiskunnan kannalta parempaa, että yksilö kehittää osaamistaan ja nostaa näin työllistymispotentiaaliaan.

Olisikin järkevää, että mikäli kokonaisten ammatillisten tutkintojen suorittaminen työttömyysturvalla on julkisen talouden kannalta liian hidasta, yli 25-vuotiaat työnhakijat voisivat suorittaa työttömyysturvalla vapaasti edes ammatillisten tutkintojen osia. Kokonaisten tutkintojen suorittaminen voitaisiin rajata nykymallin mukaisesti työvoimaviranomaisen harkinnan piiriin, jolloin niitä voisi suorittaa vain, mikäli sen katsotaan lisäävän työnhakijan työllistymistä.

2. Huomionne työttömyysturvalain muutoksista

-

3. Huomionne työvoimapalveluiden järjestämisestä annetun lain muutoksista

-

4. Huomionne esityksen vaikutuksista ja vaikutusarvioista

-

Yksi esityksen vaikutusarvion keskeisistä epävarmuuksista liittyy hallituksen puoliväliriihessä 2025 tekemään linjaukseen, jossa tutkinnon suorittaminen avoimilla korkeakouluopinnoilla tullaan myöhemmin mahdollistamaan. Tällä hetkellä avoimen väylän kautta siirtyy vuosittain tutkinto-opiskelijaksi noin 6 000 opiskelijaa. Määrä on nykyisin melko vähäinen, mikä rajoittaa mahdollista riskiä opintoetuksien

korvautumisesta työttömyysetuudella.

5. Miten arvioitte tutkinnon suorittamista koskevan esityksen ja työttömien avoimen opiskelun helpottamisen yhteisvaikutuksia? Pidättekö todennäköisenä, että avointen korkeakouluopintojen kautta tutkinnon suorittavien osuus tulee kasvamaan merkittävästi verrattuna nykyisen avoimen väylän volyyymiin?

-

Hallitus nosti keväällä 2024 avoimen korkeakouluopetuksen enimmäismaksuja 15 eurosta 45 euroon yhtä opintopistettä kohden. Toistaiseksi maksuja on korotettu maltillisesti.

6. Miten arvioitte, että tutkinnon suoritusoikeus avoimien korkeakouluopintojen kautta muuttaisi opintomaksuja

-

Lehtimäki Nora
Palvelualojen ammattiliitto PAM ry